

Modelová příprava pro výuku ve škole

Téma: Dopravní prostředky

Ročník: I.

Podle RÁMCOVÉHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:

- **Vzdělávací oblasti:** Člověk a jeho svět
- **Tematický okruh:** Lidé kolem nás,
- **Průřezová témata:** -
- **Integrace mezi vzdělávacími obory:** -

Kompetence: k učení, k řešení problémů, komunikativní

VVC:

- Žáci svými slovy charakterizuje jednotlivé dopravní prostředky dle daných kritérií.
- Žák třídí dopravní prostředky do skupin dle způsobu pohybu/převáženého nákladu.

Místo realizace: třída

Časová dotace: 45 min.

Pojmy opěrné:

Pojmy nové: Dovednosti: -

Didaktické prostředky: hračky představující dopravní prostředky (letadlo, vrtulník, autobus, auto, motorka, kolo, nákladník, vlak, tramvaj, ... - ideálně dle počtu žáků).

Scénář hodiny:

Úvod

1. Názvy dopravních prostředků

(hromadně frontálně – rozhovor, didaktická hra, 5 min)

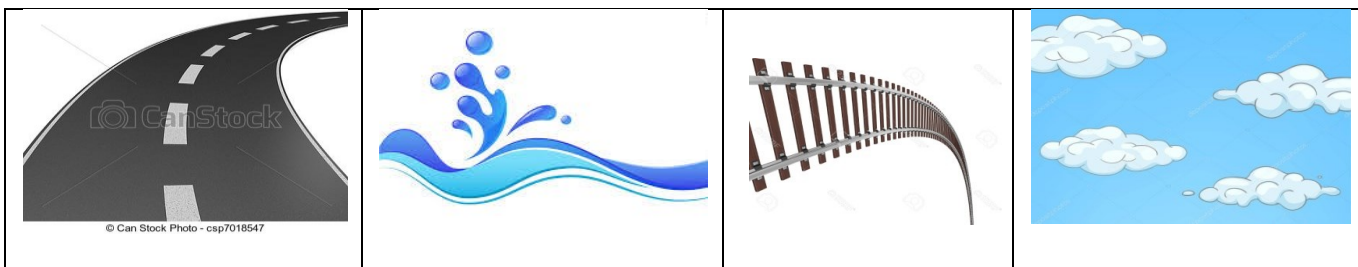
- Učitel si předem připraví hračky – dopravní prostředky – motorku, osobní automobily, nákladák, autobus, trolejbus, tramvaj, loď, ponorku, vrtulník, letadlo, ...ty, které má k dispozici a překryje je plachtou/prostěradlem.
- Učitel pozve žáky k plachtě a společně ji odkryjí. Požádá žáky, aby si předměty dobře prohlédli. Zeptá se žáků, o čem by mohla být dnešní hodina, když k ní jsou potřeba zrovna tyto hračky? Žáci by měli vyvodit, že se bude jednat o téma dopravní prostředky.
- Učitel opět zakryje předměty plachtou a vyzve žáky, aby jmenovali dopravní prostředky, které se skrývají pod plachtou. Pokud je odpověď správná, učitel dopravní prostředek vytáhne a podá danému žákovi.

Hlavní část

2. Kde se dopravní prostředky pohybují

(hromadně frontálně – rozhovor, manipulace s předměty, 5 min)

- Učitel ukáže žákům 4 obrázky představující prostředí, kde se mohou pohybovat dopravní prostředky. Zeptá se žáků, co tyto obrázky představují – silnici, řeku či moře, koleje, vzduch.

- Na pokyn učitele přiřadí každý žák svůj dopravní prostředek k příslušnému obrázku. Následuje společná kontrola a žáci mohou uvádět příklady dalších dopravních prostředků, které jezdí do silnici, po kolejích, po vodě, létají ve vzduchu.

3. Třídění dopravních prostředků

(hromadně frontálně – rozhovor, manipulace s předměty, 10 min)

- Učitel se zeptá žáků, zda by bylo možné dopravní prostředky roztrždit také podle jiných kritérií. Pokud žáci neví, může napovědět. Pokud žáci uvedou některou z kategorií, přeskupí hračky dle vysloveného kritéria.

- TYP DOPRAVY – hromadná/individuální/nákladní ... Proč bychom měli využívat pro jízdu po městě hlavně MHD? Co všechno mohou převážet nákladní automobily/nákladní vlaky/ nákladní letadla?
 - POHON DOPRAVNÍCH PROSTŘEDKŮ – lidská síla/nafta+benzín/elektrina
Doplňuje otázkami – Může využívat některý dopravní prostředek více typů pohonů? Které dopravní prostředky nejméně znečišťují ovzduší? Které z dopravních prostředků jsou nejhlučnější/nejméně hlučné? Proč jezdí v centrech velkých měst trolejbusy a tramvaje?
 - V MINULOSTI/V SOUČASNOSTI – které dopravní prostředky byly mezi prvními, které patří mezi nejmodernější.
 - MOŽNOST ŘÍDIT SÁM/ŘÍZENÍ JEN DOSPĚLÝMI
- Jakmile žáci uvedou některé z kritérií (není nutné využít všechny uvedené), přeskupí dopravní prostředky na základě tohoto kritéria.

4. Fixace poznatků o dopravních prostředcích

(hromadně samostatně – práce s pracovním listem, 10 min)

- Žáci se vrátí do lavic a pracují s pracovním listem
 - Nejprve si žáci pojmenují dopravní prostředky, jak jsou za sebou, aby nedošlo k případným zmatkům ze záměny obrázků.
 - Poté žáci dokreslují do prvního okénka pod obrázkem symbol dle toho, kde se dopravní prostředky pohybují.
 - Z následujících okýnek žáci vybírají, zda daný dopravní prostředek zajišťuje přepravu malého množství osob, velkého množství osob či nákladů. (Mohou uvádět více možností).
 - Rychlí žáci mohou vybarvit ta dopravní prostředky, kterými již někdy cestovali. (pokud nestihnou, může být zadáno k doplnění jako domácí úkol)

5. Hledání dopravních prostředků

(hromadně frontálně – didaktická hra, 10 min)

- Učitel uvede název dopravního prostředku a žáci hledají, na kterých souřadnicích se nachází. (např. Kde je auto? Auto je na C2). Jakmile žáci pochopí princip, roli učitele mohou převzít žáci.
- Učitel uvede souřadnice dopravního prostředku a žáci hledají, o který dopravní prostředek se jedná (např. Co je na A1? Tak je vrtulník). Po chvíli opět mohou nahradit učitele žáci.
- Učitel uvede jednu či dvě klíčové charakteristiky a označení sloupce či řádku, ve kterém se dopravní prostředek nachází. (např. Který dopravní prostředek, která se pohybuje ve vzduchu najdeme ve 3 řádku?) Žáci hledají, o který dopravní prostředek se jedná.

Závěr:

6. Charakteristika dopravních prostředků

(hromadně frontálně – rozhovor, 5 min)

- Na závěr hodiny se žáci sejdou na koberci a každý z nich si vybere některou z hraček dopravních prostředků, ideálně jinou, než měli v úvodu hodiny.
- Jednotliví žáci postupně popíší svůj dopravní prostředek, s využitím probraných kritérií. Svůj popis vždy zakončí pokynem, ať zvednou ruku ti, co už někdy tímto dopravním prostředkem cestovali.
- Učitel žáky pochválí za jejich práci v hodině a uzavře téma tím, že viděl, že již cestovali mnoha dopravními prostředky, proto pro ně bude snadné téma příští vyučovací hodiny – bezpečné cestování.

DOPRAVNÍ PROSTŘEDKY

ve vzduchu

po voda

po cestě

po kolejích

1) Pojmenuj dopravní prostředky na obrázcích.

2) Do prvního okýnka vyznač, jak se tyto dopravní prostředky pohybují.

	A	B	C
1			
2			
3			
4			

3) Rozhodni, zda dopravní prostředek převáží málo osob , hodně osob nebo náklad

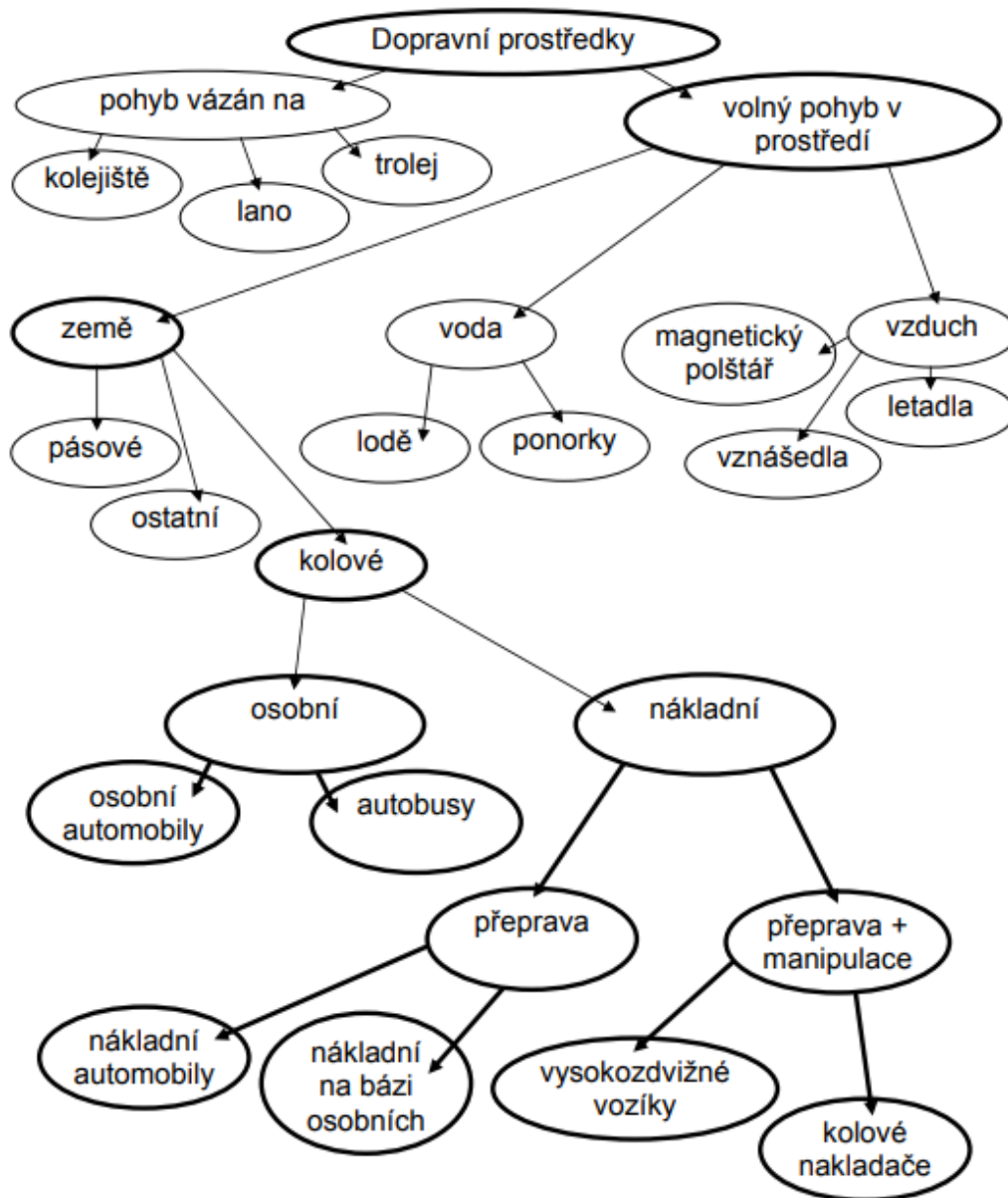
Teoretická část:

Dopravní prostředek je zpravidla **pohyblivý objekt** nebo jiný technický resp. technologický soubor, sloužící **k dopravě materiálu a přepravě osob**.

Rozdělení strojních dopravních prostředků:

- Vozidla (kupř. automobily, motocykly, vagóny, lokomotivy, jízdní kola, tramvaje, kočáry, traktory apod.)
- Letadla (kupř. balóny, vrtulníky, letadla s pevnými křídly, vznášedla, větroně, vírníky, padáky či rakety atd.)
- Plavidla (kupř. lodě, vory, ponorky, prámy, plovoucí stroje)
- Zdvihadla (kupř. výtahy, jeřáby, lanovky, eskalátory, vrátky, pásové přepravníky apod.)

https://cs.wikipedia.org/wiki/Dopravn%C3%AD_prost%C5%99edek

<http://old.kvm.tul.cz/studenti/texty/Kdms1/0-Uvod+terminologie.pdf>